

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Pinholt har Ordet for en kort Bemærkning.

Pinholt: Det ærede Medlem Hr. Holdgaards Protest var ganske overflødig og ved Siden af. Jeg har overhovedet ikke sagt noget om, at Brugsformen efter 4. Oktober-Loven vil svække Landbruget. Jeg har sagt, at bliver Statsfæste almindeligt, og bliver det første for Landbruget i Danmark, vil det svække Produktionskraften, det er der ikke Tvivl om, for saa vil man i vanskelige Tider henvende sig til sit Herskab, Staten, og have Lettelser i Stedet for at sætte den Kraft ind, man kan sætte ind; det er der ikke Mulighed for i samme Omfang . . . . .
(Holdgaard: Var det ikke Lovforslaget?)
Nej, det er det, jeg har sagt; det er Lovforslagets Mening, at vi skal have dette Statsfæste. Det har den højtærede Minister sagt, er den bedste Form for Landbruget. Det vil jeg ikke gaa med til, men dette Lovforslag er Indledningen dertil. Det er derfor jeg gaar imod det.

Hans Jacob Sørensen: Den højtærede Minister vilde som Svar til mig rette et Kontraspørgsmaal. Ministeren spurgte mig, om jeg vilde have fulgt mit Parti i den Stilling, som Partiet tog overfor dette Lovforslag, da Sagen var til Behandling i 1919. Jeg kan sige til den højtærede Minister, at det kunde jeg ikke have noget imod. For det første var, som jeg nu har paavist udførligt, den § 5, der var tale om i 1919, en helt anden end den § 5, der er Tale om i Dag. Men dernæst tog mit Parti ogsaa den Stilling netop til hele dette Spørgsmaal, at man krævede den daværende § 5 ændret, saaledes at det mindste Tal af ledige Lejligheder, der skulde tages Hensyn til, blev nedsat fra 5 til 3 pCt. Endvidere at Kommunalbestyrelsen først kunde anmode om Ekspropriation, naar det var godtgjort, at den ikke havde kunnet indkøbe Jord til rimelig Pris i den fri Handel. Endelig, at Erstatningen for den eksproprierede Jord skulde bestemmes ved Vurdering af en Kommission paa tre Medlemmer, hvoraf den ene som Formand udpegedes af Landbrugsministeren, medens de andre to samt to Suppleanter valgtes af Over-Skyldraadet. Og der føjedes til, at ved Erstatningens Beregning har denne Kommission at gaa frem efter de for Afstaaelse af Jord m. v. til Jernbaner i Forordningen af 5. Marts 1845 foreskrevne Regler. Havde det foreligget nu, saadan

som det da forelaa, havde jeg afgjort ikke haft noget imod at stemme derfor, idet det er fuldstændig i Overensstemmelse med det, der omtales i Grundlovens § 80. Men jeg vilde til Gengæld ogsaa have taget samme Stilling, som mit Parti tog, da disse Ændringsforslag blev stemt ud, og da Lovforslaget blev ført tilbage til Folketingets Affattelse, saaledes som det skete, efter at Lovforslaget var kommet tilbage fra Landstinget, idet mit Parti da stemte imod, hvad jeg ogsaa vilde have gjort. Dette til Oplysning for den højtærede Minister, som søgte, da han ikke kunde finde et tilstrækkelig fyldestgørende Svar, at klare sig ved at stille Spørgsmaal til mig.

Jeg vil imidlertid gerne opholde mig endnu ved det Svar eller Mangel paa Svar, som den højtærede Landbrugsminister præsterede paa dette Omraade, og jeg vil da sige, at det er karakteristisk, det er et saa oplagt Bevis for, at det, man vil, det, man har tænkt sig ved at sætte Bestemmelsen ind om, at der til Erhvervelse af Arealer til Havelodder alene kan finde Ekspropriation Sted, naar Kommunen efter Statens Jordlovsudvalgs Skøn ikke selv ejer fornøden Jord til Fyldestgørelse af de Krav, der fremsættes af dens Beboere om passende Havelodder, er en Opfyldelse af den socialdemokratiske Politik og af dette, at vi skal nok, saa vidt det staar til os, gøre, hvad vi kan for at faa disse Krav opfyldt. Jeg var godt nok klar over det, som Ministeren lige pegede paa, at det skulde være de i Lovforslaget omtalte Nævn, der skulde træffe Bestemmelse om, hvorvidt Ekspropriation skulde foretages, men det, der havde haft Interesse i et Svar, hvis der var kommet et saadant, var dette, om den højtærede Landbrugsminister her klart og tydeligt havde lagt frem, hvem det var, der kunde stille saadanne Krav, om Enkeltmand kan gøre det, eller det skal være en Korporation, om det skal være en Fagforening, om det skal være Folk, der kan holde for den Prøve, den højtærede Ministers Partifælle i Aarhus Byraad satte en Mand, der havde fremsendt Ansøgning til Aarhus Byraad, ud for. Jeg siger, intet Svar er jo ogsaa et Svar.

Nu har vi diskuteret længe, og Ministeren synes at være blevet træt. Han beklager sig over, at Talerne rykker frem i stort Antal. (Landbrugsministeren [Borling]): Nej, værsaagod). Ja, den højtærede Minister protesterer herimod, men jeg kan dog konstatere, at den højtærede Ministers Svar er blevet mere og mere indsnævrede, ikke blot i Kvantitet, men og